

1. Doel

Het doel van deze beschrijving is het eenduidig hanteren van schoolafspraken op een zodanige wijze dat het een bedrage levert aan een stimulerend pedagogisch klimaat inclusief veiligheid en duidelijkheid binnen de school.

2. Toepassingsgebied

Deze beschrijving heeft betrekking op de algemene schoolafspraken, de klassenafspraken en de pleinafspraken.

3. Algemeen

Een stimulerend adaptief pedagogisch klimaat wordt gekenmerkt door vertrouwen en uitdagende ondersteuning (competentie, autonomie en relatievorming). Voorwaarde hierbij is wel dat er 'veiligheid', 'orde' en 'duidelijkheid' wordt ervaren binnen de school. Afspraken en routines helpen om dit te realiseren. Ze zijn in deze zin van wezenlijke betekenis voor een omgeving waarin geleerd moet worden. Bij het vaststellen van regels maken we onderscheid tussen:

Algemene schoolregels:

Dit zijn de basisregels die kaderstellend zijn voor de overige regels. Zij geven het gewenste basisgedrag binnen de school en vloeit min of meer voort uit de cultuur van onze school.

Klassen - en pleinafspraken:

Deze regels geven aan welk gedrag gewenst is. Het is een concrete uitwerking van algemene schoolregels in uiteenlopende situaties.

Routines:

Routines zijn terugkerende gebeurtenissen of situaties die steeds volgens een vast patroon verlopen. Veel afspraken zijn routines geworden. Dat is nodig om activiteiten vlot te laten verlopen.

Voorspelbaarheid in leerkrachtgedrag:

Voorspelbaarheid in leerkrachtgedrag vinden wij op onze school met 2- en 3-combinatiegroepen een voorwaarde voor het geven van kwalitatief goed onderwijs en voor het welbevinden van onze leerlingen. Het bepaalt niet alleen in grote mate de rust en orde, maar ook de betrokkenheid van kinderen bij hun werk.

In een 3-combinatie groep moeten de kinderen om kunnen gaan met uitgestelde aandacht. We vragen van onze kinderen om goed zelfstandig te werken en samen te werken. Het is hierbij van belang dat er goede afspraken zijn gemaakt rond het zelfstandig werken en dat iedereen zich hieraan houdt.

We gaan ervan uit dat regels stellen ook een adequate en eenduidige handhaving impliceert. Door handhaving van schoolregels willen we proberen leerlingen zelf verantwoordelijkheid te laten dragen voor hun gedrag.

4. Succes-indicatoren

De Kubus en de Sint Nicolaas zijn scholen, waar volwassenen (leerkrachten, ondersteunend personeel en ouders e.a.) en kinderen met diverse achtergronden, culturen, geloven en rassen samen leren en samen werken. Dit is alleen mogelijk, als we met elkaar zorgdragen voor een veilige, geborgenheid biedende werk- en leeromgeving. Omdat wij dit zo belangrijk vinden, hebben wij de wijze waarop wij met elkaar willen omgaan vastgelegd in een omgangsprotocol (zie bijlage).

Daarnaast vinden wij als team de volgende succes-indicatoren met betrekking tot afspraken en routines binnen onze school van belang:

1. De school heeft algemene schoolregels vastgesteld en zichtbaar gemaakt

Het betreft hier de volgende regels voor de Sint Nicolaas:

- Iedereen is anders, samen zorgen we ervoor dat iedereen zich veilig voelt op school;
- Samen staan we sterk, we helpen elkaar daar waar het nodig is;
- Samen zorgen we voor een opgeruimde school.

Het betreft hier de volgende regels voor de Kubus:

- Iedereen is anders, samen zorgen we ervoor dat iedereen zich veilig voelt op school;
- Samen staan we sterk, we helpen elkaar daar waar het nodig is;
- We hebben zorg voor elkaar en onze leefomgeving.

Deze algemene schoolregels zijn gevisualiseerd en hangen zichtbaar in de school. Ook staan zij in de schoolgids. De regels staan in ieder geval centraal in de eerste weken van het schooljaar.

2. Klassen - en pleinregels zijn gedocumenteerd en waar nodig gevisualiseerd

We hebben als team regels opgesteld rond de volgende items:

- In en uitgaan van de school
- Binnenkomen in het lokaal
- Gebruik van het lokaal
- Buiten het lokaal - gangregels
- Buiten het lokaal - pleinregels
- Gymlessen

In bijlage 1 staan de afspraken vermeld. Om kinderen extra te ondersteunen zijn sommige regels gevisualiseerd.

Daarnaast maakt elke groep zijn eigen specifieke afspraken die samen met de leerlingen in het begin van het schooljaar worden opgesteld.

In de toekomst willen we als team ook deze specifieke afspraken beter op elkaar af stemmen om zodoende een doorgaande lijn te waarborgen, onder andere gericht op zelfstandigheid. De methode KIVA (sociaal-emotionele ontwikkeling) kunnen we hierbij inzetten.

3. Er is een eenduidige benadering binnen de school afgesproken rond het geven van feedback bij overtreding van afspraken (zie ook omgangsprotocol)

- Aanspreken op het (ongewenst) gedrag;
- In herinnering roepen van de regel;
- Keuze bieden om het gedrag te veranderen;
- Benoemen van de gevolgen.

4. Lesmomenten zijn gestructureerd

- Alle lessen worden opgebouwd volgens het IGDI model (instructie, zelfstandige verwerking, extra instructie, rondes lopen).
- Duidelijke communicatie, ook rond uitgestelde aandacht (regels herhalen, startmoment aangeven, verwachtingen uitspreken rond doel van de les, prestatie en gedrag, symboolgebruik).
- Duidelijk bordgebruik.
- Tijdsoriëntatie (klok, time-timer).
- De les en de dag wordt afgesloten met een plenaire terugblik (doel/ product/ proces).

Dit wel in samenhang met de afspraken rondom basiscommunicatie.

Hoewel het consequent hanteren van deze benadering soms lastig is, achten wij het als team van groot belang één lijn te trekken binnen de school en kinderen medeverantwoordelijk te maken voor handhaving van een leefbare en uitdagende leeromgeving. Het opvangen en begeleiden van leerlingen vraagt veel van de ondersteuningsvaardigheden van de leerkracht. Naast de algemene aanpak zoals hierboven beschreven, zal de leerkracht soms terug moeten grijpen op bepaalde interventietechnieken, zoals een beloningssysteem om gewenst gedrag aan te leren.

5. Toetsing en borging succes-indicatoren

We zijn van mening dat het bewaken van de door ons geformuleerde schoolafspraken primair een zaak is voor de individuele leerkracht. Waar nodig zullen deze regels groepsgewijs in herinnering worden geroepen. De algemene schoolregels worden vermeld en toegelicht in onze schoolgids. Ieder cursusjaar starten we in de groep met het bespreken van de algemene schoolregels.

Aan het eind van het schooljaar zal om het jaar een evaluatie plaats vinden en zullen afspraken gemaakt worden voor eventuele bijstellingen.

Bijbehorende documenten

- Bijlage 1: Afsprakenstructuur Sint Nicolaas
- Bijlage 2: voorspelbaarheid in leerkrachtgedrag
- Praktijkboekje
- Omgangsprotocol De Kubus/BS Sint Nicolaas
- Visualisaties algemene schoolregels

Bijlage 1:

Afsprakenstructuur Sint Nicolaas

In - en uitgaan van de school

- Vanaf 8.25 uur bij de eerste bel mogen kinderen van groep 3 t/m 8 naar binnen komen.
- De tweede bel gaat om 8.30 uur, dan start de les.
- In de pauzes mogen de leerlingen alleen naar binnen met toestemming van de pleinwacht.
- Als de bel gaat gaan de leerlingen naar binnen. De leerkrachten houden toezicht op de gang en in de klas.
- Bij slecht weer blijven de leerlingen in de pauze(s) binnen in de klas. De leerlingen mogen dan lezen, tekenen, of een spelletje doen.
- Ongewenste voorwerpen laten de leerlingen thuis. Als ze per ongeluk meegenomen zijn, worden ze ingeleverd bij de pleinwacht. De groepsleerkracht beoordeelt wanneer en aan wie teruggave volgt. Zie het veiligheidsbeleid.
- Mobiele telefoons mogen in principe niet meegenomen worden naar school tenzij er anders overlegd is met de groepsleerkracht.

Binnenkomen in het lokaal

- Bij binnenkomst van de leerlingen: leerlingen hangen hun jassen en tassen aan de kapstok.
- Om 8.30 uur gaan de leerlingen op hun eigen plek zitten, aan tafel of in de kring.

Buiten het lokaal (pleinregels)

- De leerlingen blijven op het schoolplein, ze mogen alleen het schoolplein af met toestemming van de leerkracht. De leerlingen van groep 3 t/m 8 mogen op dinsdagochtend (voet)ballen op het voetbalveld onder begeleiding van een leerkracht.
- Samenspelen is leuk als je het met elkaar afspreekt. Leerlingen mogen ook zeggen dat ze alleen met iemand willen spelen als er een ander kind bij komt.
- De zandbak is er voor de leerlingen die er functioneel gebruik van maken.
- Op het klimrek of op het klauterrek kun je lekker klimmen.
- Groep 1/2 mag voetballen op het plein.
- Speelgoed van thuis blijft thuis, behalve op een verjaardag om te laten zien of bij een jongste kleuter die dit nog nodig heeft, in overleg met de leerkracht. Daarna wordt het weer ingeleverd bij de leerkracht.
- Kleuterfietsen zijn voor groep 1 t/m 5. De skelters zijn voor de kinderen van groep 6 t/m 8.
- Het buitenhok is niet om in te spelen.
- Schommels zijn voor iedereen.
- De leerkracht bepaalt of het spelmateriaal uit de schuur mag. Deze zorgt er dan ook weer voor dat aan het eind van de dag alles opgeruimd en afgesloten wordt.
- Afval hoort in de afvalbakken.
- De leerkrachten kiezen een centrale plek op het schoolplein te kiezen om goed overzicht te houden: het fietsenhok en het klimrek aan de voorkant.
- Als de groepsleerkracht wat eerder naar buiten wil met haar of zijn groep dan gaat hij of zij zelf mee naar buiten totdat de pleinwacht aanwezig is.

- Bij conflicten: leerlingen proberen deze eerst zelf op te lossen. Gaat dit niet dan zoek je contact met de pleinwachten voor overleg.
- De fietsen staan in/bij het rek.

Buiten het lokaal (halregels)

- Iedereen houdt de hal, kasten, toiletten en de lokalen netjes.
- Leerlingen mogen wat ophalen bij de kopieermachine en na uitleg van de leerkracht zelfstandig kopiëren.
- Er worden geen leerlingen alleen in de bergingen gelaten.
- Op de plekken buiten het lokaal werken we met een zachte stem.

Gymlessen

- Gymkleding vergeten? In overleg met de (gym)leerkracht kijken of de leerling wel/niet mag mee doen.
- In de gymzaal mogen geen gymschoenen met zwarte zolen.
- In de kleedkamer van de gymzaal hangen de leerlingen hun kleren aan de kapstok of ze leggen hun kleren opgevouwen bij elkaar op de bank.
- In de kleedkamer praten we rustig.
- De leerlingen lopen twee aan twee over de stoep naar de gymzaal.

Bijlage 2:

Voorspelbaarheid in leerkrachtgedrag

1. Contacten

Aan het begin van de les bespreek je:

- Het doel van de les (wat ga je leren?);
- De uitleg van de taak;
- De tijd die de kinderen hiervoor hebben en de eindtijd van de les (timertimer zetten);
- De rondes die je loopt (hoe vaak en wanneer ongeveer);
- De afspraken die gelden tijdens deze les;
- De klaar-opdrachten.

Als je de les begint, beantwoord je eerst de vragen die er nog zijn en loop je een startronde waarin je checkt of iedereen aan het werk kan (geen uitlegronde). Tijdens de les loop je 2 tussenrondes om vragen van leerlingen te beantwoorden. Aan het eind van de les loop je een eindronde. Daarna sluit je de les centraal af met alle kinderen en evalueer je (op doel/proces/afspraken/etc.).

2. Doelen

- In groep 1/2 zijn de doelen zichtbaar per thema/week op het bord bij de deur.
- In groep 3 zijn de doelen per vakgebied per dag zichtbaar op het bord.
- In groep 4/5 en groep 6/7/8 zijn de doelen per vakgebied per dag zichtbaar op het bord. Ook wordt gewerkt met een doelenmuur waarop de doelen zichtbaar zijn van elk thema, deze worden besproken.
- De doelen worden elke laatste 5 minuten van de les geëvalueerd.

3. Aandachtverdeling

Je werkt tijdens de lessen met 1 of 2 instructiegroepen. De andere kinderen werken zelfstandig, dit betekent zonder leerkracht. Dan mogen ze wel overleggen (blokje op groen) of kiezen voor alleen werken (blokje op rood). Jouw grote blok is dan dus op rood, de kinderen die niet in de instructiegroep zitten, mogen jou niet storen. Als je rondes loopt, zet je het grote blok weer op groen zodat de kinderen weten dat jij beschikbaar bent. Je beantwoordt de vragen van kinderen die hun blokje op ? hebben staan en zorgt dat je ook even aandacht besteedt aan de kinderen die verder kunnen. Je kunt zo checken of het écht lukt, of je tevreden bent over het werk/de werkhouding en je kunt complimenten en tips uitdelen. Na de les, tijdens de evaluatie, grijp je terug op wat je gezien hebt.

4. Impulsief gedrag

Kinderen zien dat jij je blok op rood hebt staan tijdens de instructie. Dan mogen ze je niet storen. Als ze dit wel doen, wijs je naar het grote blok dat op rood staat. Dit zal voor de meesten duidelijk genoeg zijn. Sommige kinderen hebben dan nog de aanwijzing nodig: "Het blok staat op rood, ik loop over ongeveer ... minuten een ronde, leg dan je blokje op ? dan kom ik bij je langs". Je helpt ze dus in ieder geval niet. Tijdens het evalueren van de les grijp je hierop terug. Als geheugensteun kun je de tijden van je hulprondes op het bord schrijven of met de timetimer aangeven. Dit hoeft niet persé want met het vastleggen maak je de kinderen ook afhankelijk. Ze blijven op de timetimer letten wanneer je komt. Het is belangrijk dat de kinderen weten dat je langskomt om ze te helpen. Het precieze tijdstip hoeft je niet te communiceren.

5. Zelfstandig denken en werken

Spreek met de leerlingen af waar ze mogen werken (gang, klas, instructietafel, laptop, etc.). Zorg dat de klaar opdrachten duidelijk zijn (evt. op het bord). Herhaal voor de les de afspraken van de blokjes (rood/groen/vraagteken) en de werkafspraken. Op de timetimer kunnen de kinderen zien hoe lang ze nog werken.

Kinderen die dit aankunnen mogen op de gang werken. Daar gelden de volgende regels:

- Op de gang wordt 's morgens niet met elkaar overlegd i.v.m. het lesgeven boven;
- Op de stoel zitten, aan een tafel;
- Als het niet lukt krijg je 1 waarschuwing, daarna moet je terug naar de klas. Alle juffen mogen de kinderen aanspreken.

Deze regels gelden in ieder geval voor de ochtend. Afhankelijk van de opdrachten in het middagprogramma gelden de regels ook in de middag.

6. Instructietijd

Zorg in je instructiegroep voor een korte startactiviteit zodat jij bij de overige leerlingen je startronde kunt lopen. Hierbij help je dus geen kinderen maar check je of iedereen aan het werk kan. Je kunt maximaal 2 instructiegroepen tijdens 1 les doen, anders heb je geen tijd voor je hulprondes. Zorg voor een korte instructie die wel lang genoeg is voor de kinderen die je in je instructiegroep hebt. Merk je dat er veel kinderen zijn die een vraag hebben over dezelfde stof, pak deze dan samen in een verlengde instructiegroep tussen de rondes door.

7. Symbolen ten behoeve van uitgestelde aandacht

Aan het begin van de les leg je het grote blok op je tafel. Hierop geef je groen aan zolang de kinderen jou vragen mogen stellen en rood zodra je instructie gaat geven aan 1 groep. De kinderen hebben ook aan het begin van de les hun blokje op tafel liggen zodat ze aan kunnen geven wat ze willen.

Let op: de leerling bepaalt zelf of hij zijn blokje op rood/groen doet!

Leerling	Kleur blokje	Leerkracht
Ik wil niet gestoord worden met vragen van anderen. Ik stel zelf ook geen vragen aan medeleerlingen.	Rood	Je mag de meester/juf niet storen. De juf/meester bepaalt aan wie hij/zij aandacht geeft.
Je mag me storen voor een vraag en ik stel zelf, indien nodig, vragen aan medeleerlingen.	Groen	Je mag de meester/juf wel storen. Er is geen sprake van uitgestelde aandacht.
Ik heb een vraag voor de meester/juf die ik tijdens een hulpronde stel.	Vraagteken	/

De timetimer wordt ingezet om de eindtijd van de les aan te geven. Eventueel hebben sommige leerlingen een eigen timetimer op hun tafel om hun werk in stukken te verdelen.

8. Regels voor het omgaan met uitgestelde aandacht

Als leerlingen een vraag hebben tijdens het zelfstandig werken, checken ze eerst of er een maatje is dat zijn blokje op groen heeft liggen. Als dit niet het geval is, of als diegene geen hulp kan bieden, legt de leerling zijn blokje op ?. Zodra je een ronde loopt, kun je de leerling helpen. In de tussentijd gaat de leerling verder met opdrachten die hij wel snapt of een klaar-opdracht.

Groepen	Lesmomenten worden nadrukkelijk geopend/afgesloten	Tijdens lesmomenten is de aandachtsverdeling gereguleerd	Er is onderscheid tussen hulpen en instructiecontacten
Groep 1-2-3	<p>Time-timer Met de time-timer geven we aan hoeveel tijd er is voor een activiteit</p> <p>Zelfstandig werken tijd: Groep 1-2: 10 a 15 minuten Groep 3: 15 a 20 minuten</p>	<p>Grote blok van de leerkracht: Rood: je werkt voor jezelf en stil Oranje: je mag fluisteren en overleggen Groen: vrije activiteit</p>	<p>Loopronde Tijdens vaste looprondes beantwoorden de leerkracht vragen.</p>
Groep 4/5	<p>Time-timer Met de time-timer geven we aan hoeveel tijd er is voor een activiteit</p> <p>Weektaak Welke activiteiten heb je op deze dag? Wat is jouw extra werk?</p> <p>Zelfstandig werken tijd: 20 minuten</p> <p>Dagritmekaarten De planning van de dag wordt d.m.v. dagritmekaarten aangeduid op het planbord.</p>	<p>Verkeerslicht: Rood: je werkt voor jezelf en stil Oranje: je mag fluisteren en overleggen Groen: vrije activiteit</p> <p>Grote blok van de leerkracht: Rood: je mag de leerkracht niet storen Groen: je mag de leerkracht vragen stellen</p> <p>Kleine blok leerling: Rood: je wilt stil en voor jezelf werken. Je wilt niet gestoord worden. Groen: je wilt wel iemand helpen, je wilt wel gestoord worden. Vraagteken: je hebt een vraag</p> <p>Vraag? Je vraagt aan je schoudermaatje, groesmaatje of in een andere groep.</p>	<p>Loopronde Tijdens vaste looprondes beantwoorden de leerkracht vragen.</p>
Groep 6/7/8	<p>Time-timer Met de time-timer geven we aan hoeveel tijd er is voor een activiteit</p> <p>Weektaak</p>	<p>Verkeerslicht: Rood: je werkt voor jezelf en stil Oranje: je mag fluisteren en overleggen Groen: vrije activiteit</p>	<p>Loopronde Tijdens vaste looprondes beantwoorden de leerkracht vragen.</p>

	<p>Welke activiteiten heb je op deze dag? Wat is jouw extra werk?</p> <p>Zelfstandig werken tijd: 30 minuten</p> <p>Dagritmekaarten De planning van de dag wordt d.m.v. dagritmekaarten aangeduid op het planbord.</p>	<p>Grote blok van de leerkracht: Rood: je mag de leerkracht niet storen Groen: je mag de leerkracht vragen stellen</p> <p>Kleine blok leerling: Rood: je wilt stil en voor jezelf werken. Je wilt niet gestoord worden. Groen: je wilt wel iemand helpen, je wilt wel gestoord worden. Vraagteken: je hebt een vraag</p> <p>Vraag? Je vraagt aan je schoudermaatje, groesmaatje of in een andere groep.</p>	
voorbeelden	<p>b.v. expliciet maken van het begin en eind van de les; omgaan agenda's; structurering dag/week op bord; gebruik van de klok of zandloper (doorlooptijd); gebruik van routines (opruimen) uitspreken van wat we gaan doen in de les.</p>	<p>b.v. symbool niet storen gebruiken: muis, beer of aandachtsblokjes met afspraken; stopbord; vaste rondes door de klas lopen</p>	<p>b.v. tijdens de vaste rondes bepaalt de leerkracht het contact; hulpcontact alleen bij voortgang van de taak; instructie is gepland en aan de instructietafel</p>